

Пожертви „ГОЛОДНОМУ СЕЛУ“

слати на Центральний Кооперативний Банк (Новий Союз кооперативів) — Львів, Ринок ч. 70. Число пошта (мимолітний) 14.900.

Як переведено шкільний плембисит?

Винав громад, які — татари шкільні декларції з доміганням української мови навчання!

Судовий перелік Бела.

1) Бела-Гісто, Тешів і Витків (виповні в Бела) 81 мешканця за 133 дітей. 2) Бучини 57 дек. за 61 дит. 3) Бела 26 дек. за 41 дит. 4) Бана 40 дек. за 56 дит. 5) Варяж місто і село 47 дек. за 63 дит. 6) Вербж 54 дек. за 66 дит. 7) Вижів 20 дек. за 30 дит. 8) Витків 18 дек. за 25 дит. 9) Норохта 27 дек. за 44 дит. 10) Палав з Холмовою 51 дек. за 63 дит. 11) Гауш 47 дек. за 71 дит. 12) Гора 23 дек. за 25 дит. 13) Горюхине 38 дек. за 56 дит. 14) Дожиків 44 дек. за 68 дит. 15) Жабче 1 дек. за 52 дит. 16) Житин 30 дек. за 36 дит. 17) Жужин 80 дек. за 123 дит. 18) Костинин 41 дек. за 48 дит. 19) Куличів 36 дек. за 53 дит. 20) Лемків 32 дек. за 40 дит. 21) Ліве 39 дек. за 45 дит. 22) Ліски 53 дек. за 64 дит. 23) Махнів 40 дек. за 54 дит. 24) Миша 38 дек. за 50 дит. 25) Оседа 43 дек. за 61 дит. 26) Острів 26 дек. за 40 дит. 27) Півонів 62 дек. за 65 дит. 28) Перемисль 38 дек. за 55 дит. 29) Перевадів 53 дек. за 64 дит. 30) Себечів з Півонією 122 дек. за 173 дит. 31) Суджів 20 дек. за 27 дит. 32) Ресів 23 дек. за 34 дит. 33) Хлопів 40 дек. за 63 дит. 34) Цибів 65 дек. за 106 дітей.

Отже 38 громад внесли разом 1516 декларції за (2106) дітей. Без війни всі громади Белащини вносили свій громадянський обов'язок і внесли в означені речинні шкільні декларції до шкільного Інспекторату в Сокалі.

Церковні справи.

На увагу станиславівським богословам.

Від Комітету, який займається питаннями, що виступили зі станиславівської духовної семінарії, отримуюмо такого листа:

Богослови, які виступили зі станиславівської духовної семінарії, дістали щими днями картки від богослова В. Гординського, щоби негайно з'їжджали до семінарії, бо вже, мовляв, „справа порішена“, всі товариші з'їжджаються і виклади починаються.

Як сказано, ці картки розіслав В. Гординський, богослов з III року, який виступив зі семінарії разом з усіма питомцями, але зловми солідарність і „покаявся“. З наказу еп. Хомишина і ректорату він старався збаламутити товаришів розсіваючи неправдиві вісти, та спонукаючи їх на власну руку повертати до семінарії. Тому, що ця робота дійсно може довести до прикрих непорозумінь, подається до відома, що інформації, ширені п. Гординським не відповідають правді. Сама особа п. Гординського повинна викликати недовіру його товаришів до його порад. Його товариші повинні пригадати собі його недавні слова, що його ідеалом є „тримати гарні коні й їздити ними до пана старости й пана комісара на карті“. Не диво, що така людина дала важити себе як знаряддя для ширення баламутів. Комітет просить усіх богословів, які виступили з духовної семінарії на знак протесту проти самовільного лонання стародавніх прав української гр.-кат. церкви, стриматись від усіх подальших рішень до товариського з'їзду, якого час і місце буде поданий до відома у найближшому часі.

Ширення пресвітеріанізму.

В невідлю для 26. квітня ц. р. о 12 год. в пол. відбулося у Станиславові в протестантським костелі пресвітеріанське богослуження в українській мові:

Відправив його о. Кузів, пресвітеріанин, що перед кількома тижнями прибув з Америки. Всім присутнім надзвичайно подобалося, що ціле богослуження і проповідь відбулися в українській чисто народній мові, так, що всі розходились з костела з патрістичною на-

строю. Співано пісні й псалми в перекладах Куліша.

Ціла станиславівська громада обурена на свого владуку, що лонанням законів церкви і цілою своєю відстоювальною поведінкою ображає національні й релігійні почуття вірних, понижую авторитет папи і владик а також достоїнство священників і жінок, і всім цим загання вірних до апостазії. Дійшло до того, що на Великдень, підчас архієрейської церковної Служби церква світила пустою, а за те на пресвітеріанських богослуженнях великі маси народу.

Еп. Хомишин як страйкар і страйколом — пригадав часі.

В 1889/90 р. застрайкували питомці I, II і III років львівської духовної семінарії. Вони виступили зі семінарії в часі великого посту з відносно незначної причини: усунення з семінарії 2-ох питомців, Першим, хто намовляв своїх товаришів до такого рішучого кроку солідарності, був теперішній станиславівський єпископ Хомишин. Але й першим, хто зловми солідарність страйкуючих, був теж питомець Хомишин. Тодішній митрополит Сембратович прийняв назад усіх „сепаратистів“, бо мав серце і зловми огулом — прийняв і Хомишина. Цікаво, як глядять нині еп. Хомишин на свою власну тодішню поведінку і на становище митрополита Сембратовича у цій справі: адже при ньому відношенні митрополита еп. Хомишин не тільки не був би єпископом, але взагалі не став би священником!

На днях появилися у Львові в обороні давних прав нашого духовенства і проти примусового целібату дві брошури. Одна під заг. „Заходи коло введення целібату в нашій духовенстві“, — а друга о. Теодора Савойки: „Туча йде“. — В першій брошурі містяться такі відділи: заборучення священників подруж (ухвала соборів і декрет папів); „невидима рука“ і передвістники целібату з польської і української сторони; проголошення частинного целібату в р. 1918 і спротив українського громадянства; постанова загального целібату в 1920 і введення його в станиславівській дієцезії; загадковий прихід о. Дженюкія і наслідки його гостини. В тексті поміщені два документи: протест Ставропілії з р. 1918 і заява львівського і перемиського духовенства до св. Отця з року 1922 з причини примусового целібату в Станиславові. Як бачимо, книжка дає плетичну історію роботи „невидимої руки“, від давних часів аж по нині. — Брошура о. Савойки подас аргументи з душпастирського життя.

НОВИНКИ.

— Свято першого травня пройшло у Львові зовсім мирно, без ніяких інцидентів. Річ яка, що не обійшлося без арештування за такі певні демонстрації як спроба марши червоної прапору. Осередком manifestation була традиційна площа Гоголівська, де знаходилась місія ППС. Промовляли пос. Гавзер, п. М. Гавзер, Дроботува, Таларек і ред. Скалик. По закінченні промови похід прапору вилучили Зеленою, Миколаєм. Легіоні та під великий театр, до скінчили. У потоді переважали табличі з жидівськими написами. У похід брали участь чотири ротні оркестри і ротні хор. Жидівські робітники мали своє окреме віче на Збіжній площі. Збори Польської поліції заборонили. Комуністи, які мали влаштувати віче на площі Гоголівської, не могли з'явитись з огляд на обсягів кордоні поліції, а з огляд на похід участі не брали. Трагічний рух був припинений на протязі всього дня. Газети не вийшли.

— Бовні афіші розклеїли у Львові „Польська організація монархістична“, яка закликала на їзд до Познаня, мабуть на вибори, щоби зачасу приготуватись на вибори, бо рахують, зачасу на дні безпечною одночасно: на німецького кайзера і всеросійського царя!

— Статистика поліції. З дискусії на

Відгуки дня.

Сноки на боки.

II.

Перемисль, купалися в річці сонця і пороху. Вийшло не тільки у Львові дбат про красу міста панове і... магістрат. На вулицях медувані рух. В парні і костелах ситилися саме педальні відправа і все, що стало під храмами, ринуло на прохля.

Зовсім так само як за моїх студентських часів. Декорані і акція тасами, тільки виконавши змінилися. Не бачу знакомих лиць „догматичних“ Інститутів ні сепаратистів. А замість чорних австрійських банжиків, польських котирогалин окрижків.

А над тим усім: порох і сонце. Сірі котари гіфтопані золотом.

Але ми прийшли в Перемисль не на другу порцію пороху, а на свіже повітря. Тому чим скоріше над Сані!

Наші провідники апаганто орієнтуються в куряві і в скомплікованій сітці вулиць та вулиць. Проводять нас певно і непомилково на Ринок, а далі й на вулицю Костюшка.

Тут завіває від Сину рідин, гірський воздух, тут можна відітхнути і розгледитись.

Минаємо українську капітулу каменицю, де міститься суд і кримінал. Відаємо Українська Шахматів і прекрасний Народний Дім з кіном „Kofa Inwaldów“.

А далі величезна камениця „Віри“, що глядять просто на Сеневий міст, який підчас української війни хотів вилетіти в воздух, але не міг.

Тут ми маршуві „дома“. Тут починається виповнення програми нашнього дня. І почалася...

Дім як дімоч приймає нас у свої обійми і дає нам познати про кінець місяця, фінансові реформи і неапатичне мовоко. Гори страв привалявали нас, а хвилі тріпотіла заливали нас по губи. Прибій хвалі був такий зазвятий, що тільки зазвяти призначено, ніхто не пішов на дно.

бюджетом міністерства внутрішніх справ дізнаємося кілька офіційних даних про поліцію. Кошта її утримання випадають по 5 зол. річно на кожного громадянина польської республіки. Кожен поліцейський одержує 34 зарплати, а є тих злочинців стільки, що коли їх не повторять ті самі громадяни, то на кожного пильнають особу понападає один злочин. У минулому році карано поліцією стільки разів скільки є поліцейських. Загальний поліцейський одержує 114 зол. 60 с. місячно.

— Виміна марок на золоті буде відбуватися вже лише до кіштра травня. По уплаті того речиння марку втрачає всяку вартість.

— Фільм „Тарас Шевченко“. Робляться приготування для виготовлення великої фільми „Тарас Шевченко“, з двох серій для широкого публіки і в одній своїй для дітей, за спеларією Михайла Паченка і Л. Бузика. Під режисерством П. Чегардіна. Фільм буде обнимати біографію поета, добу, а який він зна і його творчість. Величезні наукові сили, як академіки М. Голушевський, С. Єфреміа, А. Крижський, О. Новицький і ін. будуть допомагати при виготовленні фільми своїми академіями, порадами, матеріалами. Для утриманості фільми з боку історичного й етнографічного, переводяться робота фотографування експонатів польських музеїв, під керівництвом проф. Шербаківського, Ерста, Онуцьку, Новицького та інших. Режисер Чегардіна набрав артистичної сили. На роль Тараса Шевченка запрошено О. Саксатанського. Мається на увазі запрошення до участі у фільмі також М. Залозецьку і багато знаменитих молодих українських артистів. З Київ режисер і автор ідуть до Яготина для сфотографування маету Репілія, парку, озера і т. п. та до Кирилівки для сфотографування місцевості і предметів зв'язаних з ім'ям Т. Шевченка. (Б. 22. IV. 23).

— Ланцюховий міст у Києві відбудовано. Знищений в 1921 р. Показаний ланцюховий міст на Дніпрі у Києві відбудовано і віддано для пильку. Допомогли скорочено з 366 скінчили на 325, на мосту значно підвищено його асфотоміст, що при найбільшій воді зможуть тільки проходити лонді мостом апаролави. Ланцюховий міст побудовано в 1848 до 18853 роках. Ці будівельні роботи були виконані тоді в Англії, морем перевезені до Одеси, а з місці чумаки перевезли його водами до Києва. Тепер будівельні роботи були виконані місцевими київськими заводами. Через ланцюховий міст буде прокладати трамвайні лінії на той бік Дніпра, як до ст. Дирини.

— Конкурентів цукру. У пустині Парагай найдемо рослинку, яка є дієти разів солодша як цукрова тростина. Її називається Стефія Ребадіана. Американські хеміки роблять досліди, чи вола не міст в собі сахарини. Листки рослини стермті на порошок, можна посушувати у воді як сироп або яквяти замість цукру.

— Нова університетська бібліотека. У бостонській університетській бібліотеці викладає „Про проблеми подруги жа“. Катероу займає жінок і олі Селаскер

Випадки морської корабля була тані легі, що про них не мав і згадувати. А в Інтервалах між тими надзвичайними тудами бтв провіді по вулицях, понад Сані найголосніший — по Замку. Вулиці мене зловмили, бо там за студентських часів я не раз утік перед очима педатога.

Сей мача драгував, бо в своїх змилках не принесли нам досі нічого доброго. Оставив один Замок.

На його мід, знову роздівся на мої душі кріпідний сентимент і прикипав давно прибіллі спомини.

Тутже стояли колись, чотого Ростиаславичів, квітла землі рідною. Тут приготувалися до прощання, пересиджував я на лавочці з чотирогою Ростиаславичів.

А тепер, в Ростиаславичів, в Ростиаславичів. По сльозам небі біжить якийсь дивовижний хмарі, мов ідуть коматі... Тим забути предати...

По парку гуляють якийсь чорноні діти, як капля води подібні до моєї колишньої любові.

Ростиаславичів мові Ростиаславичів... Від Замку недалеко до дімів українських Інститутів, бурс і апаронок.

Діючий Інститут.

В тому від ряду літ ахтовувалися, мовоується і будуть ахтовуватись ціл армії українських дітяч. Родичі зовуть сюди ще пилькати, а виводять уже підійти, що ще не робили але вже дуже хочуть роботи око.

Післязлий Інститут.

Тут батьки зловми неспівності хлопчиків, а виводили кавалерів від вулиць, якщо котрого скорше не вигнали з гімназії. Тут і в апаганто на кавалера, а в апаганто хвилі куя грешні форми і математичні козлуки...

Ми ще мали огіднути три бурс і чотирі апаронок, але на шаста нас було вже на четверо...

Діючий до цього місяця почуваю, що халі мені роззастався з пим бейкетом, як халі було покидати Перемисль. Тому сама річ яку в обіцяє дати нині, приде шобіи зантра.

Gaarkion Chata.

та Меклонель, сами закужа, мати троє дітей. Нойборські цілосни зализувати, що нова професорна діяльність на скрізь сучасними поглядами, повними зловного позуку.

— Цінавий контракт. У Нью-Йорку апаганто замук відома апаганто тиспористика Леонардо Ю. (Hughes) за арпаганто мімартора Васумо, власника поволоні Аргентини. Тандористика мусить апаганто за свою постанову подорожки 100.000 доларів своєму спеціальному партисроу, який давно підписав з нею такий контракт: а відшкодування на його користь.

— Блямада навару. СРСР, мав те дати заказ вивозити позі мей держави калар, який є дуже добрим лікарським середником, уживанням у шпиталі та саторіях для вилдорозовлюючих. Тому закордонні апаронок калару будуть мусіти платити солемі піни за цю річність.

— Поправна. В літі про діяльську організацію подано, що на зідз прибула станиславівська делегация під проводом п. Поволонію. Катерального дитя зі Станиславова. Це твердження є остільки не вірне, що станиславівська делегация виліла під проводом п. Голосинського, а в загальних зборах брали участь п. Іван Поволонію, сін бл. п. Гната Подолотика, мавзачного діка й проагатора „Самосомної діка“.

— Солечена на Богданівці. Дня 10-го травня пр. о год. 4-й полков улаштував Богданівцями спільне свячення у записній доміні (Біла церква) ч. 25. Проситьсь діяльських громадян відіграти нині передміст за своєю участю дати ним мовальну і матеріальну піддержку у зм лонку ділі будови Народна Дому. Вадіа чл. „Прогреси“, Коміт. бд. „Мав Дож“ і „Котужа УПТ. Ім. Богданівці“ і „Котужа Богданівці“.

3 судової салі.

§ 32.

Дня 1. травня почалася перед окружним карним судом, як трибуналом присяжних севдів у Львові карна розмова прота Юліана Коаліківського Українці 35 дітного унителя семінарії СС. Васіленко у Станиславові та прота Ярослав Скарбіш з 27 літ. студ. прота українського університету у Львові. Іх обвинувачують за те, що в рр. 1923 і 1924 заснували в Станиславові та інших місцевостях станиславівського воєводства вихідні комуністичної партії Західної України. Матюлю організації було повалено Істоту чого державного устрою та введення диктатури пролетаріату, опанування зборів СРСР. Іх від Польщі та призначені до СРСР. Іх обвинуваченні доносилися черте те злочину з § 38 ч. 2. як організаторів і провідників.

Головним фігуром акту обвинувачення є звідок Юрко Слобода який не тільки гімназійний студент, тенер господар у Луці над Дністром, який обтяженим обов'язками своїми злізаннями переа станиславівського поліцією.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА П. 3.

ШЕВЧЕНКО І КНЯЖНА РЕПНІНА М. Возняка.

Ціна за примірник 1'50 зол., з поштовою пересилкою 1'80 зол.

Набувати можна в Адміністрації „Діло“ за готівку, післяплатою, або за попереднім надісланням грошей. — Для книгарень відповідний опуст.

інших. Минає четвертий тиждень від їх арештування, а до цього часу не відомо на що ці всі люди арештовані. Теоретично, що вони, належали до комуністичних „ячєек“ не має ніякої підстави. При ревізії не знайдено у них нічого. Чи є підстава до необхідності арешту в наданих доносів різних агентів, які одержують за це плату? Майже всі арештовані — селяни. Їх арешт боліше відбивається на їх господарстві. Весняний час домагастись робітників, а вони сидять в арешті. Арештовані виключно Українці.

Поданою все це до відома, підписані звертаються зі запитом:

- 1) Чи панам міністрам відомі факти масових арештувань посеред українського населення в Ковлі та Ковельському повіті?
- 2) Чи відомо їм, що до цього часу не розяснено, за що їх арештовано?
- 3) Чи панове міністри хотять розглянути справу цих масових арештувань?
- 4) Чи панове міністри хотять видати розпорядок, щоб всіх арештованих негайно випустити на волю?

Політичні новини.

Заборона свята першого травня.

Цьогорічне свято першого травня зустрілось у численних державах з гострим спротивом урядів, які диктували, що воно стане нагодою до поважних протидержавних заворушень. Традиційні робітничі походи та демонстрації заборонено у Франції, Італії, Іспанії, Югославії, Румунії, Болгарії, Малярщині та Польщі. Французька рада міністрів заборонила на цей день усякі збори під голим небом, а деякими

виїзками для париських передмість. Ясно, що в Італії ця заборона була ще гостріша. Муссоліні дав наказ усім префектам, щоб зміцнити поліційні сили, у Медіолані арештовано 40 осіб за порушення спокою. В усіх фабриках ішла праця. Промисловість з Торіна грожил робітникам, які не являться до праці. Починаючи з кінця травня не припиняли ще точні новин про конфлікти робітництва з владою в усіх цих державах.

Атентат на Чемберлена.

Англійська преса твердить, що немірений, а непереведений атентат на Чемберлена був ладно приготованим планом з боку комуністів. Діло йшло про помсту на Чемберленові за те, що він фактично спрараліжував підписання торговельного договору між Англією і СРСР, а через те й визнання de facto Англією совітського уряду. Шукають зв'язку між цим замахом і революційним компльотом у Болгарії. Є дані на те, що його план виробили в одній європейській столиці, яка є кузницею комуністичних заговорів. Берлінський „Таг“ повторяє чутку з Лондону, що вістку про приготування до замаху на Чемберлена одержали урядові англійські кола за посередництвом амбасадора Скірмунта, який одержав ці інформації з Варшави (?).

Маркс до своїх виборців.

Державний канцлер Маркс видав таку відозву до республіканських партій:

„Почуваю глибоку потребу скласти сардечну подяку тим 13 і пів мільонам німецьких мушин та жінок, які в день виборів виявили мені свою ширшу приналежність до республікансько-демократичної держави.

Рішення випало проти нас. Хоча ген. фельдмаршал Гинденбург не є вибраний президентом держави абсолютною більшістю, але в наслідок становища комуністичної партії, ворожого до держави і робітництва, відносна більшість німецького народу висловила за кандидатом державного блоку, ми піддаємось цьому рішення більшістю народу як слід демократам. Однак обов'язком республіканців повинно бути й надалі, щойно тепер стануть сильною в обороні ідеї, за яку ми боролись, щоб допомогти їй до остаточної перемоги. Ми не соромимось своєї програми, тому, що боролись як чесні мушини та жінки повні честі та не без успіху. Нас об'єднує ясне розуміння про тверду необхідність у закордонній політиці і свідомість, що недовозначна приналежність до німецької республіки є необхідною передумовою сильного державного авторитету. Нас об'єднує воля: пронизати все наше громадянське життя соціальним духом“.

Кабінетова криза в Бельгії.

Король Альберт шукає надалі прем'єрів, що могли би скласти кабінет. У першій половині кризи це не вдалось Вандервельдові та соціалістам; у другій — католикам. Сподіються, що король поручить це завдання комусь з правих. Закордонні та внутрішні події вплинуть імовірно на зміну непередбаченого становища партії. Ці події такі: 1) вибір Гинденбурга, отже проблема безпеки кордонів, 2) промислова криза зі загрозою страйків, 3) фінансова ситуація. Вирінає можливість утворення загально-національного комітету на недовгий термін, нпр. на один рік. Парламент уже зібрався.

3 тайн данцігського коридору.

Залізнична катастрофа.

Як ми вже передавали вчора в останніх звітках, на шляху між Тчевом і Старогардом пилетів із шині поспішній поїзд ч. 907, що їхав з Кенігсбергу до Берліна. П'ять німецьких вагонів злетіло з насипу на 8 метрів високого; паровоз і чотири вагони роторошені. Нарховано покищо 27 убитих, 12 важко ранених, а 6 легше. Причиною катастрофи були розібрані шини безпосередньо перед його приїздом на згадане місце. Шкаве те, що 20 хвилин раніше переїхав туди інший поїзд, без ніяких перешкод. Убиті пасажери — здебільша Німці. З Варшави виїхали заст. міністра залізниць і інші високі урядовці, щоб розглянути місце катастрофи, а мін. внутр. справ вислало ще свою комісію, щоб ствердити, чи маємо тут до діла зі злочинним атентатом чи нещасливим випадком. Розібрані шини вказували би на те, що діло йде тут про політичний замах. Звичайні злочинці не бачили би достаточної підстави рахувати на ограблення поїзду в таких непередбачених умовах як катастрофа. Данцігські Поляки підозрюють у цьому ділі закордонних терористів; німецький міністр залізниць добуває знову польської влади, що не дає за консервацію залізничного шляху у данцігським коридорі. По всіх містах та селах сумежних з місцем катастрофи робить розшуки слідча комісія, шукаючи винуватців.

Вол. Дорошенко.

2)

Новини Шевченкознавства.

(Продовження.)

З інших матеріалів, що торкаються Ш. згадаємо: Лист М. Максимовича до Ш. з 1860 р. (ст. 141—143); подав Ігнат Житецький), Шевченко на Черкащині, спогади сучасників (стор. 157—161; подали О. Олександрів і Ф. Савченко), лист Вас. Гнилосирова до Ш. в справі просяти народу (опублікував І. Житецький в паперів В. Т-ля в статті „Шевченко і харківська мова“, присвячений відношенню цієї молоді до пам'яті поета).

Всі ці матеріали, не маючи особливого значіння, додають дещо до відомої біографії кобзаря.

Звернемося тепер до розвідок. Тут передовсім заслуговує на увагу стаття П. Філіповича „Шевченко і Гребінка“ (ст. 24—36), в якій автор докладно переглядає справу поетичних взаємодіностей і обопільних впливів на себе обох поетів. І хоч автор рішучих висновків і не робить, стаття його безперечно дуже цікава, бо подає чимало свіжих думок та спостережень. Менше замітати друга стаття — М. Марковського „Шевченко і Микола Маркевич“ (стор. 37—41), в якій розглянуто вплив „Українських мелодій“ Маркевича на поезію Шевченка. За те чимало цікавих подробиць дає стаття В. Петрова „Шевченко, Куліш, В. Білозерський — їх перші стрічі“ (ст. 42—50). Ці подробиці торкаються майже виключно відносин Куліша й Білозерського. З них ми

дінаємося про те, як познайомилися вони і як згодом стали відноситися до себе. Показується, що суперечки між ними, що набрали особливої гостроти з приводу ведення „Основ“, треба датовати скорше. Вже в 1847 р. Куліш у своїм щоденнику дає не дуже-то підхлібну характеристику свого швагра. Петров наводить те характеристичну й це показує, що щоденник Куліша видко не пропав, а заховався (в 1920 р. його забрали чекісти при ревізії у П. Зайцева й можна було не без підстави побоюватися, що ця дорогийна пам'ятка загине). В статті подає Петров і пару листів: Куліша до Василевого брата Миколи Білозерського з 1842 р. та лист В. Білозерського до Куліша й Кулішеву відповідь з 1859 р. Для Шевченкознавства стаття д. Петрова цікава тим, що усталює дату знайомості Ш. з Кулішем. Далі слід сказати про статтю П. Руліна „Шевченко і К. Б. Пушова“ (ст. 126 до 135), в якій докладно оглядено відносини Шевченка до Пушової й подана характеристика останньої як артистки.

Нарешті в статті „Нові непорозуміння з Шевченком“ (ст. 170—178) подає О. Гермайєв справедливую оцінку монографії А. Річчиного „Тарас Шевченко в світлі епохи“. Докладно оглянувши цю монографію і виклавши всі її недорічності, автор приходить до такого висновку: „Робота Анд. Річчиного яскравим прикладом повинна стати того, як не повинен марксист ставитись до наукового дослідження“. Цікаві подробиці про „Трівогу над свіжою могилою Шевченка“ (в приводу діяльності Шевченка підчас упорядкування цієї могили), тривогу, що захопила й пол-

тавську адміністрацію, оповідає д. В. Шепотев (ст. 148—153).

Про виставу „Назара Стодолі“ на російській сцені, в Москві 1877 р. оповідає П. Рулін у замітці „До сценічної історії „Назара Стодолі““ (ст. 154—156).

Спробу — визначити декотрі сумнівні моменти Шевченкової вимови робить проф. Ол. Синявський у статті „Дещо про Шевченкову мову“ (ст. 100—114).

Досі у всіх виданнях Шевченкових творів кожний редактор по своєму „редагував“ їх тексти, так що часто-густо не знати, де кінчається Шевченкова мова, а де починається редакторська. Автор саме й переглядає ті випадки, де найбільше стрічається розбіжностей у виданнях. Стаття оперта на копії з автографів і почасти на фотографічних знімках з них. З огляду на характеристичний правопис Шевченка, який приводить видавці до численних помилок при публікуванні писань поета, спільнається проф. Синявський на початку своєї статті й на Шевченковій графіці.

Це були б важкіші річі про життя й літературну творчість Шевченка, які знаходимо в „Україні“. Але подає вона дещо й до оцінки Шевченка як мала. Це передовсім статті пок. Василя Цавинського „Шевченко як мала“ (ст. 115—121) і акад. Ол. Новицького „Шевченко та Рембрандт“ (ст. 122—125). Обидві статті підкреслюють порівняння Шевченка до малювання живою життя, який привів його від Брюлова до Рембрандта. Крім того маємо ще дві замітки: М. Біляшевського „Два портрети роботи Шевченка“ і акад. О. Новицького „До портрета Шевченка опублікованого В. О. Ша-

винським (ст. 139—141). Шавинський знайшов невідомий портрет Шевченка (його подає „Україна“ на чолі книжки).

Всі статті про Шевченка яко мала — ілюстровані.

На закінчення годиться згадати й про знахідки до культу Шевченка. Так отож д. І. в. Шитківський у статті „Пам'ятник Т. Шевченкові у Києві та київська адміністрація“ подає на підставі урядових документів історію заходів коло встановлення пам'ятника поетові в Києві (ст. 162—170). Людина Шевченка в замітці „Батьківщина Тараса Григоровича“ (ст. 162) згадує про сумну історію обох хат зазначених іменем Шевченка — батьків його в Кирилівці (згоріла 35 літ тому) і в Моринцях, де поет народився: її знищено весною 1920 р. І Вас. Кричевський оповідає про „Будинок, де жив Т. Г. Шевченко у Києві“ (ст. 136—138). Визнає Шевченківський виступ „України“ коротка передмова редактора „В шістьдесят четвертій Шевченковій роковині“ за нею під перекладача з лондонського журналу проф. Р. Сетон Ватсона „The Slavonic Review“ остання стаття Франка про Ш. (ст. 5—9). Стаття цю — інформаційного характеру — дає покійний англійському вченому для задуманого ним видання ще в 1914 р.

Восні події відсунули здійснення задуму Ватсона і аж тепер він приступив до видання свого журналу, де й дає Франкову статтю. Редакція „України“ передрукувала її як посмертний акт вітальний для Шевченка нашого другого великого поета“.

(Ічень буде)